

Docentenhandleiding

**Risicovolle en voorbehouden handelingen
Stichting Zorggroep de Tangenborgh**

Inhoud

Inleiding:.....	3
Duur.....	3
Aantal deelnemers	3
Leerdoelen.....	4
Leerlijnen.....	4
Competenties	5
Accreditatie en tijdsinvestering.....	5
Programmaopbouw.....	6
Protocollen en literatuur	6
Participatie	6
Contactpersonen	6
Middelen en materialen.....	7
Bijlagen	8
Bijlage I Te trainen onderdelen	9
Ad 1. Inleiding.....	9
Ad 2. Bloedglucose meten en insuline toedienen.....	10
Ad 3. Subcutaan injecteren	10
Ad 4. Inbrengen vleugelnaald.....	11
Ad 5. Intramusculair injecteren.....	11
Ad 6. Praktijkstation uitvoeren alle handelingen	12
Ad 7. Afsluiting en transfer naar de praktijk	12
Bijlage II Reflectieverslag.....	13

Inleiding:

Deze training zorgt voor opfrissing van beroeps specifieke handelingen van de individuele beroepsbeoefenaar. Actuele kennis wordt gedeeld en er wordt getraind zodat de deelnemers bekwaam worden/blijven in de uitvoering van risicovolle en voorbehouden handelingen. Er wordt getraind met eigen middelen en materialen. De training richt zich op de taken en bevoegdheden van elke beroepsbeoefenaar afzonderlijk. In deze training komen de volgende handelingen aan bod:

- vingerprik voor meten bloedglucosewaarde met vingerprikker
- toedienen insuline subcutaan
- inbrengen vleugelnaald
- toedienen medicatie via vleugelnaald, subcutaan
- subcutaan en intra musculair injecteren

Duur

3 uur

Aantal deelnemers

Max. 12

Leerdoelen

De deelnemer kan volgens protocol Vilans:

- Benoemen waarom handhygiëne belangrijk is;
- Handhygiëne uitvoeren;
- Een vingerprik uitvoeren voor meten van de bloedglucosewaarde;
- De bloedglucosewaarde bepalen;
- Insuline injecteren met een insulinepen;
- Injecteren subcutaan (huidplooi techniek);
- Benoemen welke maatregelen genomen moeten worden voor het inbrengen van een vleugelnaald;
- Een vleugelnaald subcutaan inbrengen;
- Medicatie toedienen via de vleugelnaald (subcutaan);
- Injecteren intramusculair.

Leerlijnen

- Ervaringen delen/uitwisselen
- Kennisoverdracht
- Vaardigheden trainen

Competenties

Vakinhoudelijk handelen

De zorgverlener integreert vakinhoudelijke kennis, vaardigheden en een professionele attitude ten behoeve van optimale zorg voor de zorgvrager. De zorgverlener verzamelt en interpreteert gegevens van de patiënt, plant de zorg van de patiënt, voert uit, bewaakt en coördineert de gezondheidstoestand van de patiënt.

Verpleegtechnische handelingen:

- o heeft voldoende kennis over de verschillende handelingen¹, kan doel, anatomie en de risico's, (contra-indicaties, voor- en nazorg en eventuele complicaties) benoemen;
- o kan de handelingen op de juiste wijze uitvoeren.

Professionaliteit en kwaliteit

Het taakgebied professionaliteit omvat het hanteren, bevorderen en onderhouden van de vakbekwaamheid. Reflectie op de eigen competenties is hierbij een essentiële vaardigheid. Belangrijke taak is het optimaliseren van het persoonlijk functioneren als zorgverlener op de zeven verschillende taakgebieden. Optimaliseren van het persoonlijk functioneren als zorgverlener vereist een hoge mate van vakbekwaamheid in de integratie van vakinhoudelijk handelen, communicatieve vaardigheid, interdisciplinaire samenwerking binnen de keten van zorg, ontwikkeling van vakkennis en van maatschappelijke versterking in het beroep binnen de specifieke context van het domein (thuis)zorg.

Communicatie

Binnen het taakgebied communicatie draagt de zorgverlener zorg voor een effectieve communicatie en interactie met patiënten en andere betrokkenen. De zorgverlener bouwt daartoe een effectieve werrelatie op met patiënten en past communicatietechnieken en –middelen doelgericht toe.

Accreditatie en tijdsinvestering

De deelnemer krijgt 3 accreditatiepunten voor een gevolgde training van 3 uur.

¹ Glucose meting en waardebepaling, toedienen insuline subcutaan, subcutaan en intramusculair injecteren, vleugelnaald inbrengen, medicatie toedienen via de vleugelnaald (subcutaan)

Programmaopbouw

00.00 00.15	1. Inleiding, doelstellingen, verwachtingen en groepsindeling. Zie bijlage I ad 1.
00.15 00.45	2. Vingerprik voor meten bloedglucosewaarde met vingerprikker en toedienen insuline subcutaan. Zie bijlage I ad 2.
00.45 01.15	3. Subcutaan injecteren. Zie bijlage I ad 3.
01.15 01.45	4. Vleugelnaald inbrengen en medicatie toedienen via vleugelnaald (subcutaan) Zie bijlage I ad 4.
01.45 01.55	Pauze
01.55 01.20	5. Intramusculair injecteren Zie bijlage I ad 5.
02.20 02.50	6. Oefenen in tweetallen in stations met de handeling waarin de deelnemer zich het minst bekwaam voelt. Zie bijlage I ad 6.
02.50 03.00	7. Afsluiting van de training. Doelstellingen behaald? Wat neem je mee naar je praktijk. Wat heb je nodig om bekwaam te blijven? Zie bijlage I ad 7 en bijlage II voor reflectieformulier.

Protocollen en literatuur

- Vilans protocollen Voorbehouden, Risicovolle en overige handelingen.

Participatie

- Je levert een actieve bijdrage aan een open- en veilig leerklimaat;
- Je toont respect en waardering voor elkaar;
- Kennis, inzicht, ervaringen en vaardigheden delen en vergroten.

Contactpersonen

Team Opleidingen UMCG Ambulancezorg
0592 304460

Middelen en materialen

- PPT presentatie R&V en lesplan
- Beamer, scherm en boxen (met mogelijkheid tot afspelen filmpjes)
- Observatie formulieren van betreffende Vilansprotocollen (alle formulieren 13 x)
- Flaps en stiften

Handeling	Aantal	Materialen
Algemeen	6	Injectietrainer voor subcutaan en intramusculair injecteren
	3	Afvalbak
	6	Naaldenbeker
	1 doos	Spuit 2,5 cc
	1 doos	Spuit 5 cc
	1 doos	Spuit 10 cc
	1 doos	Spuit 5 cc luer
	48	Oefenampullen NaCl 0,9%
	6	Desinfectans, chloorhexidine alcohol 70%
	2 pak	Gazen 5x5
	2 pak	Gazen 10x10
	S, M, L	Handschoenen
	6	Handalcohol/sterilium
	1 doos	Nierbekkentjes
	6	Schaar
	6 rol	Leukopor (of andere hechtpleister)
	12	Onderlegger
	3 doos	Tissues
Glucose meten	6	Evt. Zeep en schone handdoek (voor de cliënt)
	24	Vingerprikker
	24	Teststrip
	3	Bloedglucosemeter
Injecteren insuline subcutaan	3	Toedienlijst*
	3	Insulinepen + gebruiksinstructie
	24	Pennaald
Injecteren subcutaan	6	Toedienlijst*
	24	Steriele opzuignaald
	24	Steriele injectienaald (SC Oranje)
	24	Oefenampul
Inbrengen vleugelnaald subcutaan en toedienen medicijnen	6 (min. 3)	Vleugelnaald met verlengslang/canule + naaldloos afsluitdopje (connector)
	6	Toedienlijst*
	12	Tegaderm
	24	Opzuignaald
Injecteren intramusculair	6	Toedienlijst*
	24	Oefenampul (bv. Furosemide/vit. B12)
	24	Steriele opzuignaald
	24	Steriele injectienaald (IM Groen)

Bijlagen

Bijlage I Te trainen onderdelen

Ad 1. Inleiding

Onderwerp: Inleiding

Doelstellingen: De deelnemers zijn op de hoogte van het programma van de training en kunnen het verschil tussen een voorbehouden en risicovolle handeling benoemen. Verwachtingen en verloop van de training zijn met de deelnemers afgestemd.

Benodigheden en voorbereiding: PPT dia 1-4

13 bekkens (1 voor de trainer en voor iedere deelnemer één) met:

- 1 spuit 2,5 cc, 1 spuit 5 cc, 1 spuit 10 cc en 1 spuit 5 cc luer.
- 10 gazen 5x5
- 5 gazen 10x10
- 3 oefenampullen NaCl 0,9%
- 1 oefenampul voor SC, 1 oefenampul voor IM en 1 oefenampul voor vleugelnaald (SC)
- 2 vingerprikkers
- 2 teststrips
- 2 pennaalden
- 8 opzuignaalden
- 3 injectienaalden (SC)
- 3 injectienaalden (IM)
- 1 Tegaderm
- 1 onderlegger

De deelnemers pakken zelf handschoenen op maat.

Inhoud en aanpak: De trainer neemt het programma door met de deelnemers, vragen en verwachtingen worden met elkaar gedeeld zodat de trainer kan aansluiten bij de deelnemers en de deelnemers het gewenste resultaat uit de training kunnen halen. De trainer geeft kort uitleg over wat is voorbehouden en wat is risicovol en wat betekent dat voor de uitvoering van de handelingen die vandaag getraind worden? Wat betekent dat voor de deelnemer?

De trainer maakt tweetallen en geeft iedere deelnemer een bekken met materialen die hij gedurende de hele training kan gebruiken.

Werkvorm: Doceren en groepsgesprek

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 2. Bloedglucose meten en insuline toedienen

Onderwerp: Vingerprik voor meten bloedglucosewaarde met vingerprikker en insuline toedienen subcutaan

Doelstellingen: De deelnemer kan volgens protocol Vilans:

- Een vingerprik uitvoeren voor meten van de bloedglucosewaarde;
- De bloedglucosewaarde bepalen;
- Insuline injecteren met een insulinepen.

Benodigdheden en voorbereiding: PPT dia 5 - 10, Vilans protocollen en observatieformulieren + bijbehorende materialen van de materialenlijst (pagina 7).

Per tweetal krijgen de deelnemers een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst.

Drie tweetallen krijgen een bloedglucosemeter en de andere drie tweetallen een insulinepen.

Inhoud en aanpak: De trainer bereidt voor door voor de deelnemers materialen en formulieren klaar te zetten. Hij gebruikt de PPT en doet de handelingen (vingerprik voor meten bloedglucosewaarde met vingerprikker en insuline toedienen subcutaan) voor volgens Vilans protocol (10 min.). Na de demonstratie en evt. beantwoorden van vragen voeren de deelnemers in tweetallen de handeling uit. Alle deelnemers hebben de observatieformulieren Vilans bij de hand. Iedere deelnemer heeft een eigen bekken met materialen. De drietallen met de bloedglucosemeter starten met vingerprik voor meten bloedglucosewaarde en de drietallen met de insulinepen gaan subcutaan insuline toedienen met de insulinepen. Toedienen van insuline gebeurt op de injectietrainer/pop. De vingerprik voor glucosemeting doen de deelnemers bij elkaar door daadwerkelijk prikken en meten. Na 10 minuten wisselen van handeling. De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft tips en feedback waar nodig.

Werkvorm: Voordoen door trainer, uitvoeren van de handeling in tweetallen door de deelnemers, feedback door trainer.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 3. Subcutaan injecteren

Onderwerp: Subcutaan injecteren en gereedmaken injectiespuit ampul.

Doelstellingen: De deelnemer kan volgens protocol Vilans:

- Een injectiespuit met medicatie uit een ampul gereedmaken;
- Injecteren subcutaan (huidplooiotechniek).

Benodigdheden en voorbereiding: PPT dia 11 - 14, Vilans protocollen en observatieformulieren + bijbehorende materialen van de materialenlijst (pagina 7).

Per tweetal krijgen de deelnemers een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst.

Inhoud en aanpak: De trainer bereidt voor door voor de deelnemers materialen en formulieren klaar te zetten. Hij gebruikt de PPT en doet de handelingen (injectiespuit gereedmaken en subcutaan injecteren) voor volgens Vilans protocol (10 min.). Na de demonstratie en evt. beantwoorden van vragen maakt iedere deelnemer individueel een injectiespuit klaar. De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft feedback (10 min.). Daarna voeren de deelnemers in tweetallen de handeling subcutaan injecteren uit. Iedere deelnemer heeft de observatieformulieren Vilans bij de hand. Iedere deelnemer heeft een eigen bekken met materialen en per tweetal een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst. Eén deelnemer voert uit en de ander observeert. Na 5 min. wisselen. De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft tips en feedback waar nodig.

Werkvorm: Voordoen door trainer, uitvoeren van de handeling in tweetallen door de deelnemers, feedback door trainer.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 4. Inbrengen vleugelnaald

Onderwerp: Vleugelnaald inbrengen en medicatie toedienen via de vleugelnaald (subcutaan)

Doelstellingen: De deelnemer kan volgens protocol Vilans:

- Benoemen welke maatregelen genomen moeten worden voor het inbrengen van een vleugelnaald;
- Een vleugelnaald subcutaan inbrengen;
- Medicatie toedienen via de vleugelnaald (subcutaan).

Benodigdheden en voorbereiding: PPT dia 15 - , Vilans protocollen en observatieformulieren + bijbehorende materialen van de materialenlijst (pagina 7).

Per tweetal krijgen de deelnemers een injectietrainer/pop, vleugelnaald met verlengslang/canule + naadloos afsluitdopje (connector), naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst.

Inhoud en aanpak: De trainer bereidt voor door voor de deelnemers materialen en formulieren klaar te zetten. Hij gebruikt de PPT en doet de handelingen (vleugelnaald inbrengen en medicatie toedienen via vleugelnaald subcutaan) voor volgens Vilans protocol (10 min.). Na de demonstratie en evt. beantwoorden van vragen, voeren de deelnemers in tweetallen de handelingen uit. Iedere deelnemer heeft de observatieformulieren Vilans bij de hand. Iedere deelnemer heeft een eigen bekken met materialen en per tweetal een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst. Eén deelnemer voert uit en de ander observeert. Na 10 min. wisselen.

De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft tips en feedback waar nodig.

Werkvorm: Voordoen door trainer, uitvoeren van de handeling in tweetallen door de deelnemers, feedback door trainer.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 5. Intramusculair injecteren

Onderwerp: Intramusculair injecteren

Doelstellingen: De deelnemer kan volgens protocol Vilans intramusculair injecteren.

Benodigdheden en voorbereiding: PPT dia , Vilans protocollen en observatieformulieren + bijbehorende materialen van de materialenlijst (pagina 7).

Per tweetal krijgen de deelnemers een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst.

Inhoud en aanpak: De trainer bereidt voor door voor de deelnemers materialen en formulieren klaar te zetten. Hij gebruikt de PPT en doet de handeling (intramusculair injecteren) voor volgens Vilans protocol (5 min.). Na de demonstratie en evt. beantwoorden van vragen, voeren de deelnemers in tweetallen de handeling uit. Iedere deelnemer heeft het observatieformulier Vilans bij de hand. Iedere deelnemer heeft een eigen bekken met materialen en per tweetal een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst. Eén deelnemer voert uit en de ander observeert. Na 10 min. wisselen.

De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft tips en feedback waar nodig.

Werkvorm: Voordoen door trainer, uitvoeren van de handeling in tweetallen door de deelnemers, feedback door trainer.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 6. Praktijkstation uitvoeren alle handelingen

Onderwerp: Oefenen in tweetallen (in de verschillende stations) met de handeling waarin de deelnemer zich het minst bekwaam voelt.

Doelstellingen: De deelnemer kan volgens protocol Vilans laten zien dat hij bekwaam is in de uitvoering van bovenstaande handelingen.

Benodigdheden en voorbereiding: Vilans protocollen en observatieformulieren + bijbehorende materialen van de materialenlijst (pagina 7).

Per tweetal krijgen de deelnemers een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst.

Inhoud en aanpak: De deelnemers gaan zich verder bekwamen in de vandaag getrainde handelingen. Ze voeren in tweetallen de handelingen uit. Iedere deelnemer heeft de observatieformulieren Vilans bij de hand. Iedere deelnemer heeft een eigen bekken met materialen en per tweetal een injectietrainer/pop, naaldenbeker, handalcohol en een toedienlijst. Eén deelnemer voert uit en de ander observeert en geeft feedback. Er is ruimte om gedurende een half uur te oefenen. Startend met de handeling die de medewerker het meest lastig vindt. De trainer loopt rond, beantwoordt vragen en geeft tips en feedback waar nodig.

Werkvorm: Uitvoeren van de handeling in tweetallen door de deelnemers, feedback door trainer.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Ad 7. Afsluiting en transfer naar de praktijk

Onderwerp: Afsluiting van de training. Doelstellingen behaald? Wat neem je mee naar je praktijk? Wat heb je nodig om bekwaam te blijven?

Doelstellingen: De deelnemer reflecteert:

- Op de training wat bijdraagt aan efficiëntere trainingen en aan trainingen die aansluiten bij de deelnemers in de toekomst;
- Op eigen handelen en kan de transfer naar de praktijk maken doordat hij zich bewust is van eigen sterke competenties en eigen minder sterke competenties in de uitvoering van de getrainde handelingen.

De deelnemer is weer bewust bekwaam in de handelingen:

- + vingerprik voor meten bloedglucosewaarde met vingerprikker;
- + toedienen insuline subcutaan;
- + inbrengen vleugelnaald;
- + toedienen medicatie via vleugelnaald, subcutaan;
- + subcutaan en intra musculair injecteren.

Benodigdheden en voorbereiding: Afsluitende dia, evaluatie en reflectieformulier (bijlage II).

Inhoud en aanpak: De trainer evalueert de training op proces en op inhoud. Hij stelt vragen, beantwoordt vragen en geeft tips en tips mee die hij heeft gezien tijdens de training.

Werkvorm: Evalueren, reflecteren, groeps gesprek.

Functionaris: Trainer verpleegkundige

Bijlage II Reflectieverslag

Reflectieverslag

Met behulp van dit formulier ga je naar je eigen handelen kijken. Je zet jezelf als het ware een spiegel voor. Door deze figuurlijke spiegel voor te houden, hopen we je bewust te laten worden van handelingen die je zowel bewust als onbewust maakt. Om vervolgens je handelen te verbeteren. Het invullen van dit formulier kost 10 minuten van je tijd en helpt je in het veilig uitvoeren van de vandaag getrainde handelingen in de praktijk.

1. Kies een situatie(s) waarop jij wilt reflecteren. Omschrijf deze situatie/ervaring/handeling:

2. Waarin was je goed?
(omschrijf waaruit dit blijkt, geef een voorbeeld)

3. Hoe ga je je sterke punten behouden?

4. Waarin was je minder goed?
(omschrijf waaruit dit blijkt, geef een voorbeeld)

5. Wat heb je nodig om je verder te ontwikkelen?

A. Wat kun je zelf doen?

B. Wat heb je nodig van iemand anders en van wie?

6. Welke leervragen of leerdoelen neem je mee?

Denk daarbij aan de volgende vragen: hoe ga je dit bereiken? Welke afspraken maak je hierover? Welk termijn heb je nodig?
